Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„Poznávám svět“

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) je rámcový pro všechna místa poskytovaného vzdělávání.

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školního vzdělávacího programu
3. Obecná charakteristika školy
4. Podmínky vzdělávání
    - věcné podmínky
    - životospráva
    - psychosociální podmínky
    - organizace
    - řízení mateřské školy
    - personální a pedagogické zajištění
    - spolupráce s rodiči
    - spolupráce s veřejností
    - podmínky pro vzdělávání dětí se spec. vzdělávacími potřebami
    - podmínky pro děti od dvou do tří let
    - podmínky vzdělávání dětí nadaných
5. Organizace vzdělávání
6. Charakteristika vzdělávacího programu
    - dlouhodobé cíle školy
    - metody, formy práce
    - průběh vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami
    - vzdělávání dětí od dvou do tří let
    - jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
7. Vzdělávací obsah
    - klíčové kompetence
    - integrované bloky
8. Evaluace

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Poznávám svět

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Poznávám svět“

č.j.: ZSD/128/2022

Údaje o škole

- **název školy:**
  Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

- **kontaktní údaje:**
  adresa školy: Dubenec 156, 544 55 Dubenec
  telefon: 499 694 138
  e-mail: reditelka@zsdubenec.cz
  provaznik@zsdubenec.cz
  novakova@zsdubenec.cz (zástupce MŠ)
  DS: 26smk3n
  web: www.zsdubenec.cz

- **další identifikační údaje:**
  IČO: 75017881
  právní forma: Příspěvková organizace
  IZO: 102 578 532 (základní škola)
  IZO: 107 588 005 (mateřská škola)
  IZO: 117 900 222 (školní družina)
  IZO: 102 906 530 (školní jídelna)
  IZO: 181 096 846 (školní klub)
  RED-IZO: 600 102 491

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

- **místo poskytovaného vzdělávání:**
  adresa MŠ 1. a 2. třída: Dubenec 239, 544 55 Dubenec s kapacitou 33 dětí
  telefon: 499 394 111
  adresa MŠ 3. třída: Dubenec 156, 544 55 Dubenec s kapacitou 14 dětí (dočasně uzavřena z důvodů nízkého počtu dětí)

- **ředitelka školy:**
  Mgr. Martina Jonešová
  telefon: 603 493 867
  e-mail: reditelka@zsdubenec.cz

Zřizovatel

- **název:**
  Obec Dubenec, okres Trutnov

- **kontaktní údaje:**
  adresa: Dubenec 210, 544 55 Dubenec
  IČO: 00277801
  DIČ**:** CZ00277801
  telefon: 499 694 213
  e-mail: dubenec@dubenec.cz
  DS: hzzbqpj

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Aktualizace k 1. 9. 2024 (v bodě 4 – podmínky ke vzdělávání, denní režim – rozšíření o jednu třídu a přejmenování tříd, dále v bodě 7 – vzdělávací obsah)
Aktualizace k 1. 9. 2025 (snížení na dvě třídy s kapacitou 33 dětí)
Aktualizace k 1. 9. 2026 (v bodě 3 – obecná charakteristika školy, v bodě 4 – podmínky vzdělávání – personální a pedagogické zajištění, spolupráce s veřejností, podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, organizace vzdělávání)

Razítko školy a podpis ředitelky

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Motivační název Školního vzdělávacího programu „Poznávám svět“ provází děti celým procesem předškolního vzdělávání v mateřské škole. Zprostředkovává dětem pomocí prožitkového učení a metod zážitky, výlety, exkurze, seznamuje je s aktuálními událostmi a se zvyky a tradicemi dnešní doby. Zaměřuje se na všestranný rozvoj dítěte, podporuje jeho schopnost řešit konflikty, objevovat nové věci a posilovat vlastní osobnost. V průběhu předškolního vzdělávání jsou u dítěte postupně rozvíjeny jeho schopnosti, dovednosti, postoje a hodnoty a vytvářeny předpoklady pro jeho další vzdělávání.

Motto: Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce.
Robert Fulghum

Cíle vzdělávacího programu „Poznávám svět“

- Vytvořit klidné a bezpečné prostředí pro děti, rodiče i zaměstnance školy
- Všestranně a přirozeně rozvíjet osobnost dítěte
- Respektovat všechna práva dítěte a jeho potřeby
- Vést děti k lásce k životu, přírodě i k sobě samotnému

Filozofie školy

Respektujeme se navzájem, respektujeme řád školy, a tím vytváříme bezpečné prostředí pro každého z nás. Učíme se zodpovídat za své činy a přijímat zodpovědnost za své rozhodnutí. Svým chováním a činy jsme vzorem svému okolí. Jsme otevřeni novým metodám a myšlenkám. Škola působí týmovým duchem s kvalifikovaným personálním zajištěním. Spolupracuje s odborníky a nabízí poradenskou odbornou činnost.

Vize školy:

Chceme být otevřenou školou, kde se budou všichni cítit bezpečně. Zaměříme se na rozvoj osobnosti po všech stránkách. Naším velkým přáním je, aby děti v naší mateřské škole byly šťastné a úspěšné – každý dle svých možností. Budeme vychovávat a vzdělávat děti tak, aby uměly přijmout zodpovědnost za své chování. Poskytneme dostatek individuální přístupu s cílem podporovat osobnost a samostatnost dětí.

Mise školy: Posláním školy je co nejkvalitněji doplňovat rodinnou výchovu a plnit výchovně vzdělávací činnost. Poskytovat předškolní vzdělávání v bezpečném a motivujícím prostředí.

Dlouhodobé záměry školy jsou zpracovány v „Koncepci rozvoje školy“.
Povedou do stanovené budoucnosti a k naplňování vize, je to pozitivní představa naší školy.

3. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je v současné době dvoutřídní na adrese Dubenec 239 s celkovou kapacitou 33 dětí. Děti jsou tak vzdělávány s ohledem na jejich individuální potřeby, věk, schopnosti a možnosti.
Pedagogický tým tvoří čtyři učitelky a dvě asistentky pedagoga. Na provozu mateřské školy se dále podílejí školnice, kuchařka a vedoucí stravování. Všichni zaměstnanci školy spolupracují na vytváření bezpečného, podnětného a příjemného prostředí pro děti a podle svých pracovních kompetencí se podílejí na zajištění plynulého chodu mateřské školy.
Všechny děti z mateřské školy mohou využívat ke svému vzdělávání tělocvičnu a zahradu základní školy. Na zahradě školy se nachází pískoviště, sportoviště, horolezecká stěna, zahradní kuchyňka a altán pro venkovní výuku.
Umístění samostatné budovy mateřské školy je velice vhodné, protože se nachází uprostřed obce, v blízkosti základní školy, autobusové zastávky, zdravotního střediska, sportovního hřiště a obchodu. Nevýhodou je příchod do budovy, který je po schodech s odpočívadly. Budova je patrová s podsklepením. V patře je obecní byt a společná půda. V přízemí se nachází mateřská škola, v suterénu jsou sklepy a společná kotelna. U objektu je školní zahrada s altánkem na hru a pro uskladnění hraček. Dále jsou zde herní prvky a pískoviště. Na části zahrady je skleník a vyvýšené záhonky, které jsou přizpůsobeny na poznávání přírody a osvojování si pracovních dovedností. Vypěstovanou zeleninu děti konzumují, podporujeme tak u dětí přirozenou motivaci zdravého životního stylu. Část zahrady je osázena okrasnými rostlinami. Celý pozemek je oplocen.

Historie:
Budova mateřské školy se nachází v prostorách Ústřední Matice školské, základní kámen byl položen 5. září 1897. Původní objekt byl sice zapálen, stavba však pokračovala a dokončená budova byla 28. září 1899 slavnostně vysvěcena. Dochovaná kronika působnosti mateřské

školy v této budově pochází z roku 1955. Další úpravy objektu MŠ se přizpůsobovaly požadavkům provozu. V roce 1968 byl předán do provozu altánek na školní zahradě, byl z větší části vybudován dobrovolníky. V letech 1971-72 byl přistaven v půdních prostorách byt pro školnici a v původním bytě byla zřízena ložnice dětí. Z té ale v roce 1975 byla vybudována vlastní kuchyň, do této doby se jídlo dováželo z vedlejší základní školy. V roce 1980 byla celá budova vybavena akumulačním topením, a tím se vyřešilo nehygienické a fyzicky obtížné topení pevnými palivy. V roce 1992 byla celá budova nově omítnuta. V roce 1996 se vystěhovala z bytu školnice, byla zde provedena rekonstrukce, zavedena akumulační kamna a byt Obec Dubenec pronajímala učitelce základní školy. V roce 1997 byla budova napojena na obecní vodovod a byla provedena rekonstrukce umývárny a toalet. V roce 2002 byl nově oplocen pozemek školní zahrady.

Od 1. 12. 2002 byla mateřská škola vyřazena ze sítě škol a stala se součástí Základní školy Dukelských bojovníků a mateřské školy, Dubenec. Vedení školy sídlí v základní škole, která je od mateřské školy vzdálená přibližně 200 m.

V roce 2011 byla školní zahrada doplněna dřevěným vybavením jednoduchou věží se skluzavkou, malým kolotočem, houpačkami a posezením. Toto vybavení bylo financováno z projektu EU pod záštitou MAS Hradeckým venkovem.

V červenci a v srpnu 2013 byla celá budova zateplena, změněno topení na tepelné čerpadlo, vyměněna všechna okna, dále byla zrekonstruována umývárna, WC a bylo vybudováno samostatné WC pro personál. Šatna na dětskou obuv byla přesunut se přesunula do verandy.

V roce 2014 obec rozbourala domek pro nářadí a tím se částečně otevřel prostor zahrady.

V roce 2017 byl dokončen plot a obnoveny branky kolem celého objektu. Pouze jedna branka je zajištěna proti samostatnému úniku dětí.

V roce 2018 byla odstraněna nefunkční studna.

Během letních prázdnin 2019 byla provedena rekonstrukce kabinetu, zmodernizováno zázemí pro zaměstnance s kuchyňkou a šatnou. V kabinetě byla umístěna velká skříň na uložení didaktických pomůcek.

Od září 2020 byla ve škole zřízena další třída pro předškolní vzdělávání na popisném čísle Dubenec 156.

V roce 2022 byla zrekonstruovaná kuchyň pro mateřskou školu a střecha na altánku školní zahrady.

V srpnu 2024 proběhla rekonstrukce samostatné budovy mateřské školy na popisném čísle 239 z důvodu naměření zvýšených hodnot radonu. Byly vybudovány nové podlahy v obou třídách a jejich odvětrání, podlahové topení, položena nová linolea, nainstalován nový nábytek ve

třídách – skříně na uložení matrací. Rekonstrukcí prošla také šatna, kde byly umístěny nové šatní skříňky, botníky pro děti i zaměstnance. Na chodbě byla nainstalována velká skříň s úložným prostorem. Do vstupní chodby byla položena čistící zóna. Díky navýšení kapacity MŠ od 1. 9. 2024 vznikla nová 3. třída.
Od 1. 9. 2025 byl z důvodu malého počtu dětí příchozích k zápisu snížen počet tříd ze tří na dvě.

4. Podmínky ke vzdělávání

Věcné podmínky

Podmínky vzdělávání jsou srovnatelné na všech místech poskytovaného vzdělávání a umožňují naplňovaní stanovených vzdělávacích cílů ŠVP PV.
Naše mateřská škola nabízí celodenní provoz od 6.30 do 16.30 hodin. Poskytuje předškolní vzdělávání pro děti ve věku 2 –7 let. Je rozdělena do dvou budov.

Budova základní školy – od 1. 9. 2025 třída dočasně nevyužita pro třídu MŠ, třídu v současné době využívá školní družina

Prostor školy je rozdělen na šatnu, umývárnu se sprchou a WC pro děti. Kabinet pro pomůcky je společný se zázemím pro personál, dále se nachází úklidová místnost s WC pro personál.
Prostor mateřské školy je po celý rok vyzdoben dětskými pracemi, které mohou vždy zhlédnout i rodiče. V celé MŠ je podlaha z PVC, jen částečně je zakryta kobercem.
V umývárně je dlažba. Ve třídě jsou naistalovány rolety proti přímému slunečnímu svitu.
Třída je rozdělena na hernu a třídu. V herní částí probíhá i odpolední odpočinek. Jsou zde umístěné skříně s matracemi a s lůžkovinami. Ve třídě jsou pomůcky pro všestranný rozvoj dětí. Třída má i interaktivní tabuli s připojením na internet. Materiálně technické vybavení je na dobré úrovni – počítač s tabulí s interaktivním dataprojektorem, wifi připojení. Třída je vybavena novým nábytkem, je zdravotně nezávadný, bezpečný, stabilní, přizpůsoben vzrůstu a věku dětí. Didaktické pomůcky doplňujeme dle finančních možností. K dispozici je zde CD přehrávač a elektrické klávesy. Podstatná většina hraček je umístěna tak, aby splňovala individuální požadavky dětí.
Ve třídě jsou vytvořeny centra aktivit: “ Dramatika” děti si zde hrají na obchod, lékaře, na rodinu. “Stolní a společenské hry”, zde jsou puzzle, skládačky, mozaiky, seznamují se s pravidly her. “Relaxační koutek”, v koutku si děti mohou odpočinout, mají prostor pro své soukromí, relaxaci a klid.

Budova mateřské školy (odloučené pracoviště) - 1. třída „Skřítci“ a 2. třída „Sovičky“

Mateřská škola má vstupní verandu s botníky na obuv, chodbu se šatnou na ukládání oblečení, kuchyň, jídelnu, dvě třídy, umývárnu se sprchou a s úklidovou částí. Kabinet se zázemím pro učitelky je vybaven lednicí, mikrovlnnou troubou a kávovarem. Společné prostory pojí chodba, která plní funkci šatny s barevným odlišením pro obě třídy. Pro zvětšení úložného prostoru byly zabudovány vestavěné skříně. Prostory mateřské školy jsou po celý rok vyzdobeny dětskými pracemi. V obou třídách je podlahová plocha pokryta PVC a částečně je zakryta kobercem. V obou hernách jsou na oknech nainstalovány žaluzie proti přímému slunečnímu svitu a sítě proti hmyzu.

1. **třída „Skřítci“**

Herna je vybavena pracovními stolečky, hracím kobercem a skříní s matracemi určenými k odpolednímu odpočinku dětí. Celý prostor třídy není příliš velký, ale je přizpůsobený tak, aby odpovídal věkovému složení třídy a plnil individuální potřeby dětí.
Dále je třída vybavena skříněmi s úložným prostorem pro didaktické pomůcky, hračky a výtvarný materiál pro tvořivé aktivity dětí. Ve třídě jsou umístěny dětské stolky s židličkami, psací stůl pro učitelky se židlí. V této části dochází k individuálnímu, skupinovému, kooperativnímu a prožitkovému vzdělávání.
V herní části třídy se nachází kuchyňský koutek s pohovkou a dvěma příručními stolky. Policový systém s úložným prostorem slouží k úschově různých konstruktivních her, náčiní pro pohybové a hudební aktivity. Včetně vybavení třídy je TV s příslušenstvím.

2. **třída „Sovičky“**

Herna plní herní, vzdělávací a odpočinkovou funkci – v rohu pod okny je pro děti kuchyňský koutek (kuchyňská linka, kuchyňské spotřebiče, nádobí, potraviny), stoleček a gauč, kadeřnický koutek (dřevěný set se zrcadlem a stoličkou). dopravní koberec, který slouží ke hře s auty, traktory a vlakovou dráhou), skříňky a police, ve kterých jsou pro děti k dispozici stavebnice (magnetická, Seva, dřevěná aj.), obchod (pult, kasa, potraviny), dále je zde nízká skříň, ve které jsou pro děti k dispozici pomůcky pro tvoření u stolečku. V této části místnosti je pro děti stoleček s židličkami. Jinak při výtvarné a tvořivé činnosti využíváme prostor v „jídelně“, která je součástí herny. Dále jsou zde vysoké skříně, ve kterých jsou uloženy matrace a lůžkoviny, i tento prostor slouží jako odpolední odpočinková místnost.

Vedle dveří jsou velké molitanové kostky, které děti využívají pro stavbu domečků, bunkrů, hradů apod., vedle je skříň, která slouží pro sportovní aktivity (jsou zde kuželky, kužely, padák aj.,). Zbytek této stěny tvoří 3 vysoké skříně, ve kterých jsou pro děti připraveny deskové hry, puzzle, didaktické hry, menší konstruktivní stavebnice aj.)
Ve třídě je také interaktivní panel, který slouží pro interaktivní výuku. Pro děti jsou zakoupeny tablety, robotické hračky a pomůcky, které děti připravují na první programování.
Jídelnu využíváme na dopolední a odpolední svačiny, oběd, ale také pro vzdělávací činnosti a aktivity u stolečku. Děti zde malují, kreslí, tvoří, modelují, hrají společenské hry aj.

Třídy mateřské školy mají možnost využívat prostory základní školy, tj. tělocvičnu, hudebnu tak, aby nenarušovali výuku školy. Do všech tříd jsou postupně dokupovány pomůcky pro všestranný rozvoj dětí. Snažíme se, aby byl provoz mateřské školy plynulý a bezpečný.

Zahrada:
Na školním pozemku je několik vzrostlých stromů, jde tak o přírodní zastínění. Pro všestranný rozvoj dětí bylo vybudováno pískoviště se sedací plochou, klouzačka, houpačka, průlezky, kolotoč, žebřík, lavičky se stolky, altánek pro hru i úklid hraček. Pro letní osvěžení je instalováno mobilní mlhoviště. Veškeré herní prvky se používají s ohledem na různé věkové kategorie. Pro pracovní výchovu je určen skleník, domek na nářadí a vyvýšené záhonky. Tuto část využívají spíše starší děti.

Záměry:

- výměna střešní krytiny na celé budově mateřské školy
- nadále vybavovat třídy moderními pomůckami, zaměřit se na polytechnickou výchovu
- postupně obnovovat hračky ve třídě
- obnovit herní prvky na školní zahradě, doplnit prvky pro zkoumání a objevování přírody
- zřídit nový plot

Životospráva
Jídla se připravují v místní kuchyni a kuchyni základní školy a zde se i vydávají. Strava je vyvážená a plnohodnotná. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy je dodržován minimálně tříhodinový interval. Pitný režim je zajištěn po celý den, v letním období i venku. Každé dítě má svůj hrneček a může se kdykoli během dne jít napít. Starší děti si nalévají pití

samy a mladším dětem pomáhají paní učitelky. Zároveň jsou děti během svačiny vedeny i ke konzumaci ostatních nápojů, hlavně mléčných. Děti stolují ve třídách a v jídelně, v klidné, pohodové atmosféře. Samy si připravují svačinu na stolečky a částečně i oběd a také si po sobě uklízejí použité nádobí. Jsou chváleny za čisté stolování, poprosí si o velikost porce, přídavek, o mimořádný úklid na stolku. Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se zdravému stravování.

Pobyt dětí venku je organizován aktuálně na základě potřeb výchovně vzdělávacího procesu. Odpolední pobyt je přizpůsoben počasí, v letních měsících v co největším rozsahu. Využíváme školní zahradu a celé okolí školky, louky, lesy, veřejné hřiště, klidnější sídlištní zóny. Pobyt venku je zkrácen nebo vynechán při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách. Pravidelně jsou uskutečňovány sezónní činnosti, hry se sněhem, bobování, turistika a hry s vodou.

Je respektována individuální potřeba aktivity a spánku dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidový program po pohádce a krátkém odpočinku. Vyžadujeme dodržování daných pravidel. Do spaní nikdo děti nenutí. Mladší děti mají víc možností během dne odpočívat.

Učitelky se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Seznamují děti s poznatky o těle, zdraví a nemoci, hygieně, výživě, osobní svobodě a hodnotách, bezpečné komunikaci, absenci úrazů, významu fyzických aktivit. Učitelky trvalým každodenním vedením upevňují hygienické návyky dětí, respektují fyziologické potřeby (WC, pohyb, odpočinek, únavová křivka, být sám, neúčast…).

Záměry:

- spolupracovat s rodinou dětí v oblasti zdravého stravování,
- vést děti ke spontánnímu využívání pitného režimu,
- využívat vypěstovanou zeleninu i bylinky pro potřeby školy,
- poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku, více zapojovat aktivity pro rozvoj hrubé motoriky
- zapojení do projektu Skutečně zdravá MŠ
- zapojení do projektu Se Sokolem do života

Psychosociální podmínky

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád a je natolik flexibilní, aby umožnil přizpůsobení aktuální situaci. Výjimkou je stravování a pohybová výchova ve škole. Jasně stanovená práva

a povinnosti dětí, rodičů a zaměstnanců MŠ jsou podrobně rozpracovány v platném školním řádu mateřské školy. Rodiče mají možnost přivádět děti podle potřeby.
Všechny zaměstnankyně respektují individuální potřeby dětí a vytvářejí takové prostředí, aby se zde děti cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti mají stejná práva, možnosti a povinnosti. Učitelky zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich možností, děti nejsou neurotizovány spěchem a chvatem. Snažíme se o nenásilnou komunikaci, která je dítěti příjemná a navozuje vztah důvěry. Postupně je vyřazováno nezdravé soutěžení dětí. Volnost a osobní svoboda je vyvážena nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat školní řád a společně stanovená pravidla. Nejsou tolerovány projevy násilí nebo šikany.
Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Převažuje pozitivní hodnocení a pochvaly. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc. Děti jsou seznamovány s pravidly chování ve skupině tak, aby vytvořily kolektiv dobrých kamarádů. Na začátku školního roku se spolupodílí na vytváření pravidel.

Adaptace každého nově příchozího dítěte do mateřské školy je řešena individuálně podle vzájemné dohody učitelky a zákonných zástupců dítěte. Děti mají možnost po přijetí společně s rodiči navštěvovat školu v odpoledních hodinách, kde se zapojují do her a navazují kontakty. Podstatou adaptace je umožnit dítěti i rodičům postupné začlenění do provozu MŠ, získat veškeré potřebné informace o MŠ, mít možnost konzultovat své požadavky a potřeby dítěte již před pravidelnou docházkou do MŠ.

Záměry:

- rozvoj prosociální dovednosti, prevence rizikového chování
- vytvářet takové prostředí, aby se v něm dobře cítilo každé dítě i zaměstnanec
- prohlubování spolupráce s rodiči

Organizace

Provoz školy je celodenní od 6:30 do 16:30. Ranní příchod dětí do MŠ od 6:30 do 8:00 hodin. Pozdější příchod je možný, je ale třeba jej předem dohodnout s učitelkou tak, aby bylo zajištěno stravování dítěte.

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

DENNÍ REŽIM

1. třída s motivačním názvem – SKŘÍTCI

6:30 – 8:00	- příchod dětí, ranní hry dle volby a přání dětí
8:00 – 8:30	- didakticky zacílené činnosti plánované učitelkou (podpora záměrného i spontánního učení) ve skupinách i individuálně, - spontánní hry, komunikativní kruh, pohybové aktivity,
8:30 – 8:50	- hygiena, svačina,
8:50 – 9:20	- rozhovory v komunikativním kruhu, didakticky zacílené činnosti (frontální, skupinové, individuální)
9:20 – 11:20	- příprava na pobyt venku, pobyt venku,
11:20 – 11:50	- oběd, hygiena,
11:50 – 14:00	- příprava na spánek, odpolední odpočinek, - náhradní klidové aktivity,
14:00 – 14:30	- oblékání, hygiena, odpolední svačina,
14:30 – 16:30	- didakticky cílené činnosti, - aktivity dle přání a volby dětí, individuální přístup, - rozchod dětí

2. třída s motivačním názvem – SOVIČKY

6:30 – 8:00	- příchod dětí, ranní hry dle volby a přání dětí
8:00 – 8:30	- didakticky zacílené činnosti plánované učitelkou (podpora záměrného i spontánního učení) ve skupinách i individuálně, - spontánní hry, komunikativní kruh, pohybové aktivity,
8:30 – 8:50	- hygiena, svačina,
8:50 – 9:20	- rozhovory v komunikativním kruhu, didakticky zacílené činnosti (frontální, skupinové, individuální)
9:20 – 11:50	- příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena
11:50 – 12:25	- oběd, hygiena, příprava na spánek,
12:25 – 14:00	- odpolední odpočinek, náhradní klidové aktivity,
14:00 – 14:30	- oblékání, hygiena, odpolední svačina,
14:30 – 16:30	- didakticky cílené činnosti, - činnosti dle přání a volby dětí, - individuální přístup, - rozchod dětí,

Organizace spojování tříd:

Pondělí	6:30 – 7:15	15:30 – 16:30
Úterý	6:30 – 7:15	15:30 – 16:30
Středa	6:30 – 7:15	15:30 – 16:30
Čtvrtek	6:30 – 7:15	15:30 – 16:30
Pátek	6:30 – 7:15	15:30 – 16:30

Předávání dětí probíhá mezi učitelkami mateřské školy a rodiči nebo zákonným zástupcem. Děti se scházejí ve třídě, odtud si je rodiče vyzvedávají, pokud nejsou na školní zahradě. Pokud jdou děti po obědě domů, tuto skutečnost oznamují učitelce, pak si děti vyzvedávají v 1. třídě ve 12:00 a ve 2. třídě ve 12:30 hodin.

Výše uvedený denní program je rámcový – flexibilní. Podle potřeby reagujeme na aktuální změny, na individuální možnosti a aktuální potřeby dětí a rodičů. Každý den zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity (pravidelné ranní cvičení, pohybová hra). Režim dne umožňuje dětem možnost klidné hry, soukromí a bezpečí. Děti mají dostatek času pro spontánní hru. Nabízíme vyváženost činností – jak řízené činnosti, tak volnou hru. Při činnostech jsou děti motivovány k vlastní aktivitě, experimentování, samostatnému zapojování do činností a rozhodování. Aktivity se uskutečňují jak individuálně, tak i v menších nebo větších skupinkách. Plánování činností se odvíjí od dané věkové skupiny a od individuálních potřeb a možností dětí. U dětí mladších tří let je poskytován delší čas na realizaci vytyčených úkolů, je důležitý pravidelný denní režim a upevňování sebeobslužných činností. Mají dostatek času pro odpočinek.

V MŠ je k nahlédnutí školní řád pro daný školní rok, kde je vymezen denní režim, organizace provozu MŠ, práva a povinnosti zákonných zástupců a práva dětí, rovněž podmínky přijímání a vyřazování a další pokyny, které upravují provoz MŠ. K nahlédnutí je i provozní řád školy.

Řízení školy

Mateřská škola je součástí Základní školy Dukelských bojovníků a mateřské školy, Dubenec. Ředitelka byla do funkce jmenována zřizovatelem, tj. Obcí Dubenec. Ředitelka stanovila zástupce ředitele pro MŠ, pod kterou spadají učitelky mateřské školy, školnice a uklízečka. Ředitelka vymezila kompetence v oblasti pedagogické, organizační a materiálního zabezpečení, v oblasti komunikace a vztahů k rodičům. Pro jídelnu stanovila vedoucí ŠJ, pod kterou spadá kuchařka MŠ.

Povinnosti a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně stanoveny a vymezeny. Pracovnicím byly stanoveny některé další povinnosti, které vyplývají z jejich práce, např. péče o svěřený materiál. Pracují jako tým. Pracovnice spolupracují při tvorbě, realizaci a inovaci ŠVP PV, který zahrnuje všechny stránky chodu mateřské školy. S průběhem kontrol jsou zaměstnanci seznámeni na provozních poradách. Provozní porady se konají podle potřeby, drobné organizační, provozní a personální záležitostí jsou řešeny průběžně, ústní formou při každodenním kontaktu. Zaměstnanci mají možnost se k problémům vyjadřovat, hledat společná řešení, východiska a nejlepší variantu.

Učitelky se scházejí na pedagogických radách dle potřeb školy, zde řeší otázky vzdělávání dětí, hodnocení své práce, školního vzdělávacího programu, poznatky ze seminářů, plánují apod. Mají možnost vyjádřit své myšlenky, nápady, které obohatí třídní programy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci, vše je k nahlédnutí v neveřejných informacích.
Ředitelka a zástupce ředitele provádí hospitační činnost učitelek v různém rozsahu – neformálními vstupy, kontrolou třídní dokumentace, sledováním výsledků práce dětí i učitelky na nástěnkách, v prostorech školy, náslechy – s vymezením cílů, záměru, rozborem, zápisem.
Ředitelkou školy je stanoven termín zápisu do mateřské školy. V tento den se mohou zákonní zástupci zájemců o docházku do mateřské školy seznámit s prostředím školy a se vším, co je v souvislosti s přihláškou jejich dětí k docházce zajímá.
Informace mají rodiče možnost získat formou informačních schůzek a konzultačních hodin. O dění v MŠ jsou rodiče informováni prostřednictvím nástěnek, webových stránek školy a aplikace Naše MŠ.

Personální a pedagogické zajištění

Na pracovišti pracuje 6 pedagogických pracovníků. Povinnosti jednotlivých pracovníků školy jsou jasně vymezeny v náplni práce. Pracovníci pracují jako tým a zvládají dobře řešit většinu provozních situací. Učitelky se průběžně dále vzdělávají na odborných seminářích, kurzech a samostudiem. K sebevzdělávání přistupují aktivně.
Přímá výchovná práce učitelek je stanovena do stálých rozvrhů. V případě aktivit mimo MŠ je vždy zajištěn dostatečný počet pedagogů na dozor dětí. Podrobnější rozpis pracovní doby je součástí neveřejných informací. Úklid provádí a o pořádek a čistotu na pracovišti se stará školnice.
Stravování zaměstnanců je zajištěno v mateřské a základní škole. Agendu stravování zpracovává vedoucí ŠJ.
Záměr:

- vytvářet příjemné prostředí a zapojit všech pracovníků do chodu školky
- respektovat názory a vytvářet dostatek prostoru pro jejich realizaci, podporovat týmovou práci
- vést učitelky k sebereflexi, zavést hodnotící rozhovory se všemi zaměstnanci
- podporovat profesní růst učitelek

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Spolupráce se zákonnými zástupci

Hlavním úkolem je probouzet zájem zákonných zástupců dětí o dění v mateřské škole, získat respekt a důvěru, zejména v těch případech, které mohou značně ovlivnit další vývoj dítěte. Pro děti mladší tří let je spolupráce zásadní. Je důležitý vstřícný a důvěryhodný vztah.
Pro plynulou výchovu dětí se snažíme o spolupráci se zákonnými zástupci:

- první kontakt při zápisu do mateřské školy – návštěva dětí se zákonnými zástupci, kontakt se zástupcem ředitele pro MŠ, prohlídka školy, předání drobného dárku od dětí
- adaptace nových dětí, v době prázdnin, možnost pobytu dětí s jejich zákonnými zástupci, jejich společné návštěvy v odpoledních hodinách před vlastním nástupem dítěte do mateřské školy
- navázání partnerského vztahu s rodinou, zájem učitelek o zvyky a dovednosti dětí
- na přístupném místě jsou rodičům k prostudování ŠVP PV, provozní řád, školní řád, směrnicí o stravování, s jídelním lístkem apod.
- na nástěnce rodiče informujeme o třídním vzdělávacím programu
- dle potřeby je zadáván dotazník spokojenosti pro rodiče
- na nástěnce jsou vyvěšeny různé zajímavosti a články z odborných časopisů, nabídky divadelních představení, kroužků a akcí v okolí
- zajištění informační schůzky pro zákonné zástupce dětí na začátku školního roku
- možnost konzultačních schůzek zákonných zástupců
- každodenní kontakt v odpoledních hodinách, vyřešení drobných požadavků, doporučení…
- nástěnka s výtvarnými pracemi, výstavky ručních prací
- nástěnky o dění v MŠ – předávání informací o činnosti dětí a o výchově
- zveřejnění tabla předškolních dětí
- kulturní vystoupení na Vánoce s nadílkou a ke Dni matek se společným tvořením a ochutnávkou produktů z kuchyně
- doporučení logopedické poradny, společné působení – logoped – rodič – učitelka
- doporučení návštěvy s dítětem PPP, SPC, OSPOD a společné působení na výchovu a chování
- zajištění fotografování celé třídy i jednotlivě a při různých akcích, zveřejnění fotografií na webových stránkách školy
- celoročně možnost návštěvy zákonných zástupců v MŠ dle dohody
- pomoc zákonných zástupců dětí při podzimní úpravě záhonků a skleníku

- možnost zapojení se do tvorby školního vzdělávacího programu
- informovanost zákonných zástupců před zápisem jejich dětí do ZŠ, individuální pohovory s možností diagnostiky před zápisem do ZŠ
- individuální pohovory s rodiči dětí se speciálními potřebami
- dary zákonných zástupců materiálem pro tvořivé činnosti

Spolupráce s veřejností

Život mateřské školy je součástí života na vesnici, ve které škola sídlí. Využívány jsou všechny možnosti pro poznávání aktivního života na vesnici, které obec pro děti předškolního věku nabízí. Děti se praktickými činnostmi seznamují s fungováním vesnice, jejím běžným životem i jejím řízením. Dále jsou využívány nabídky kulturních a vzdělávacích institucí ve Dvoře Králové nad Labem.

Spolupracujeme:

s Domem dětí a mládeže Jednička ve Dvoře Králové nad Labem

- Zapojení do soutěže „Stříbrná zeměkoule“ (sběr hliníkových fólií)
- Využití nabízených programů pro mateřské školy

s Ekologickým střediskem SEVER

- Zapojení do ekologického projektu Mrkvička

s Hankovým domem ve Dvoře Králové nad Labem

- Účast na divadelních představeních, koncertech pro děti

se Základní školou Dubenec:

- Návštěva 1. třídy a školní družiny
- Pravidelné týdenní cvičení ve školní tělocvičně
- Účast na společných kulturních programech
- Žáci 9. třídy každoročně organizují mikulášskou nadílku pro děti v MŠ
- Žáci z 9. třídy organizují sportovní den pro děti z MŠ
- MŠ – využívá keramickou pec v ZŠ
- ZŠ – pořádá pro rodiče předškolních dětí besedu na téma: Školní zralost
- Úzká spolupráce se speciálním pedagogem
- Úzká spolupráce se Školním poradenským pracovištěm při ZŠ
- Každoroční příprava Halloweenské stezky
- Předškoličky – setkání s předškoláky a příprava na vstup do ZŠ

se zřizovatelem (OÚ Dubenec)

- Spolupráce v oblasti materiálního zabezpečení prostřednictvím ředitelky ZŠ a MŠ
- Spolupráce se SPOZ – rozloučení se školáky, financování šerp, drobných dárků, zápis do kroniky
- Veřejné vystoupení podle požadavku, program pro seniory.

Články školy do regionálního časopisu Mikroregion Hustířanka

s místní obecní knihovnou

- Návštěva knihovny, půjčování knížek do školy na odpolední čtení využití časopisů a odborných knih pro práci s dětmi

s Českou obcí sokolskou

zapojení do projektu „Se Sokolem do života“ – motivace dětí k pohybu

Projekt Skutečně zdravá škola

Cílem projektu je vytvářet společně kulturu zdravého školního stravování a vzdělávání o jídle.

Plavecký výcvik

Plavecký bazén Hořice

Lyžařský výcvik

Soptíkovo lyžování v Olešnici v Orlických horách

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami dále jen SVP je osoba se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním.
Zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo chování.
Zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, nebo zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování.
Sociální znevýhodnění – rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, postavení azylanta či uprchlíka.

Mateřská škola je povinna zajistit pro děti v mateřské škole takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k aktuálnímu věku; rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu.

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Mateřská škola vytváří podmínky pro společné vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a respektuje jejich individuální potřeby, možnosti a schopnosti.
Vzdělávání je přizpůsobováno konkrétním potřebám dítěte zejména volbou vhodných metod a forem práce, organizací činností, využíváním vhodných pomůcek a úpravou prostředí. Cílem je umožnit dítěti aktivně se zapojovat do vzdělávání a života třídy a podporovat jeho co největší míru samostatnosti.
Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují učitelky, asistenti pedagoga a podle potřeby další pedagogičtí pracovníci. Důležitá je také spolupráce se zákonnými zástupci dítěte a v případě potřeby se školským poradenským zařízením.
Podpůrná opatření jsou realizována podle individuálních potřeb dítěte a v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení. Jejich účinnost je průběžně sledována a vyhodnocována a podle aktuálních potřeb dítěte jsou vzdělávací podmínky a postupy dále přizpůsobovány.
Asistent pedagoga podporuje dítě při vzdělávání a jeho zapojení do společných činností třídy. Spolupracuje s učitelkou a podílí se na vytváření podmínek, které vedou dítě k postupnému rozvoji samostatnosti.

Příprava na nástup dítěte se speciálními potřebami do mateřské školy:

Veškerý personál školy musí být seznámen se všemi omezeními, opatřeními a organizačními změnami, které nástup dítěte se SVP bude vyžadovat.
Zajištění a prostudování vhodné odborné literatury pro učitelky.
Stanovení odpovědnosti učitelky za vedení dokumentace a spolupráce s rodiči a odborníky – poradnou, lékařem atd.
Vybavení školy vhodnými pomůckami, podle potřeby.
Personál školní jídelny musí být seznámen se speciálními stravovacími návyky dítěte, nejlépe za přítomností rodičů, s případnými omezeními dítěte, či potravinovými alergiemi.

Úpravy

Je nutné přizpůsobení celkových dispozic prostoru konkrétnímu znevýhodnění dítěte (jinak upravíme třídu pro dítě s oční vadou, jinak pro kombinované vady, jinak pro dítě s vadou pohybového aparátu.) Prostor ve škole je dobrý, vše je v jednom podlaží. Podle potřeby se běžné prahy nahradí přechodovými lištami. Škola momentálně nevyhovuje pro tělesně postižené na vozíčku pro velkou četnost schodů do budovy. Veškerý nábytek ve třídě by měl být pevně ukotven, aby nedošlo ke zranění dítěte. Veškeré rohy nábytku by měly být zaobleny

nebo opatřeny krytkami. Každý pedagog má přístup do matriky MŠ, jejíž součástí je také informace o zdravotním stavu dítěte, jeho zvláštnostech a potřebách. telefonní kontakty na zákonné zástupce dítěte.

Seznámení rodičů a dětí s nástupem dítěte se SVP

Dle závažnosti druhu znevýhodnění dítěte se SVP by měli být seznámení rodiče dětí navštěvujících stejnou třídu, kam chodí jejich syn, dcera a kam bude integrováno dítě se SVP. A to v dostatečném časovém předstihu. Rodiče dětí by měli být seznámeni nejen s omezeními, které tato integrace přinese, ale i s pozitivy. Učitelky musí vhodným a přiměřeným způsobem seznámit děti ze školy s integrovaným.

Nástup dítěte se SVP

Dítě se SVP nastupuje do mateřské školy po předání veškeré potřebné dokumentace (evidenční list s potvrzením lékaře, že je dítě schopno docházet do mateřské školy, že je řádně očkováno, zprávy o aktuálním zdravotním stavu dítěte a omezeních s ním souvisejících, dohoda o docházce podepsaná oběma stranami, vyjádření PPP nebo SPC, případně další dokumentace).
Rodiče předají při nástupu dítěte učitelce veškeré osobní a zdravotní pomůcky dítěte s náležitými instrukcemi k jejich použití – v písemné formě. Jedná se např. o osobní léky s přesným uvedením dávkování, respirátorem, vložky do bot atd. Zároveň je nutné přesně vymezit umístění těchto pomůcek a odpovědnost za jejich ztrátu nebo poškození. V případě podávání léků mít písemný souhlas lékaře a přesně vymezit pracovníka, který bude dítěti léky podávat a zapisovat.
Dítěti se SVP je po dohodě s rodiči umožněna aklimatizace dle jeho konkrétních osobních potřeb.
Dítě je postupně seznámeno s celou svou třídou i dětmi i s celou školou a všemi jejími zaměstnanci. Dítěti určíme jeho stále místo nejen v šatně, ale i při stolování u stolu.
Postupně je dítě seznamováno přiměřeným způsobem s denním režimem ve třídě.
Asistent pedagoga a učitelka by zpočátku měly vyhodnotit každý den a domluvit se na případných změnách a doladit další postup.
Vše by se mělo odrazit také v TVP.

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Záměry při poskytování speciálně vzdělávacích potřeb

dětí s tělesným postižením – zabezpečení možnosti pohybu v MŠ pomocí technických zdrojů, zajištění podmínek pro náhradní TV aktivit, využít vhodné kompenzační pomůcky, snížit počet dětí ve třídě

dětí se zrakovým postižením – rozvoj osamostatňování a sebeobsluhy, zajištění bezbariérové a bezpečné prostředí, dodržení předepsané zrakové hygieny, vytváření nabídky alternativních (zvládnutelných) aktivit, využívání kompenzačních pomůcek a hraček, snížení počtu dětí ve třídě, využití pomoci asistenta

dětí se sluchovým postižením – osvojení specifických dovedností odpovídajících úrovni dítěte, dodržování sluchové hygieny, využívaní kompenzačních pomůcek, vzdělávání ve vhodném komunikačním systému, snížení počtu dětí, přítomnost asistenta pedagoga

dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování) - prostředí klidnící; zvýšení bezpečnostního dohledu, snížení počtu dětí ve třídě, důsledný individuální přístup pedagoga, těsná spolupráce se SPC a s rodiči dítěte

dětí s poruchami řeči ~~vedoucí učitelka získala kvalifikaci logopedické asistentky.~~ S dětmi provádíme hravou a nenásilnou formou artikulační, dechová a sluchová cvičení, procvičujeme motoriku mluvidel, souvislý řečový projev. Spolupracujeme s odborníky a s rodiči.

dětí s více vadami a autismem – zajištění získání specifických dovedností zaměřených na sebeobsluhu, zabezpečení klidného a podnětného prostředí, zajištění přítomnosti asistenta, zajištění snížení počtu dětí, zajištění užívání kompenzačních prostředků a změnu jiných podmínek pro úspěšné vzdělávání a socializaci dítěte

děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí – zajistíme rovný přístup při přijímání dětí, zajistíme předcházení diskriminačního jednání z důvodu etnicity, národní příslušnosti, náboženského vyznání, sociálního či ekonomického statutu, budeme vyvíjet úsilí o odstranění bariér, které by mohly bránit docházce těchto dětí do MŠ, budeme usilovat o prostředí přátelské a přijímající, zaměříme se na odbourávání všech projevů rasismu, či diskriminace, povedeme ostatní děti k přijímání odlišností, jako přínosu, poznávání jiných kultur, které nás obohacují, budeme budovat toleranci k odlišnosti, posilovat vědomí obecné lidské rovnosti a sounáležitosti, povedeme ostatní děti ke schopnostem kritického myšlení a objektivního hodnocení, vhodně budeme motivovat rodiče těchto dětí ke spolupráci (vychovávat si je)

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Je nutné zajistit podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a

možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky, které se snažíme vytvořit pro vzdělávání dětí od dvou do tří let: Mateřská škola je vybavena podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodných pro dvouleté děti, které jsou dle potřeby doplňovány.

Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Snažíme se o úpravu prostředí tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena zázemím pro zajištění hygieny dítěte, je vybavena úložným prostorem na náhradní oblečení, podle potřeby budeme řešit uložení hygienických potřeb.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola přizpůsobí podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Důraz klademe na úzkou spolupráci s rodiči.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a školním poradenským pracovištěm. Zadává specifické úkoly dítěti. Zajišťuje vhodné didaktické pomůcky. Nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte. TVP je upravováno o aktivity vhodné k rozvoji nadaného dítěte.

Chování nadaného dítěte:

- má široký slovník, vyjadřuje se jasně a plynule
- chce znát, jak věci fungují
- snadno se začne nudit
- je velice zvídavé
- když dostane příležitost, má sklony k ovládnutí druhých
- má smysl pro humor
- má dobrou fyzickou koordinaci těla
- je impulzivní
- dříve jedná, než myslí
- má rádo věci pro dospělé a chce být se staršími lidmi

2. Organizace vzdělávání

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, následně však i pro děti od 2 let. Kapacita MŠ je stanovena na 33 dětí (odloučené pracoviště).
Od 1. září 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Pravidla jsou popsána ve školním řádu mateřská školy.
Zápis k předškolnímu vzdělávání na následující školní rok se koná v období od 15.ledna do 15.února 2027. Podmínkou přijetí k předškolnímu vzdělávání je doložení potvrzení od lékaře, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato podmínka se nevztahuje na děti, pro které je vzdělávání povinné.
Termín a místo zápisu stanoví ředitelka školy zveřejní je na webových stránkách. Na webových stránkách ředitelka zveřejní kritéria pro přijímání do mateřské školy. Ředitelka rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění. Pokud se přihlásí větší počet dětí, zřizovatel a KHS povoluje výjimku. Děti přijaté do MŠ mají nástup stanoven zpravidla k 1. 9. téhož roku.
Při pobytu dětí mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, je zajištěno na jednu učitelku nejvýše:
a/20 dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých, starších 3let, nebo

b/12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně, nebo dětí mladších 3 let.
Ředitelka školy rozhoduje na základě náročnosti akce a počtu dětí o určení další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí.
Průběh vzdělávání ve třídě vychází ze ŠVP PV a je rozpracován v třídním vzdělávacím programu. Jednotlivé tematické celky jsou rozpracovány do časově neomezených plánů, které umožňují zachování nezbytně nutných podmínek, a to je respektování individuality dítěte, přiměřenost věku dané skupiny. Plánování vychází z potřeb a zájmu dětí. Snahou učitelek je naplňovat obsah plánů činnostmi spontánními a řízenými tak, aby se vzájemně doplňovaly a byly v rovnováze. Při práci využíváme vzdělávací metody, které vedou k získání vlastního prožitku (prožitkové učení) z dané činnosti, využíváme kooperativní a situační učení – omezujeme přijímání hotových poznatků. Snažíme se, aby všechny byly v souladu s vývojovými i věkovými specifiky dětí. Vyváženě střídáme činnosti individuální, skupinové, frontální i relaxační. Ve třídách převládá aktivní učení podpořené smyslovým vnímáním, názorný příklad dospělých v chování i jednání. Děti jsou v pozici partnera, mají dostatečný prostor pro komunikaci a vyjednávání. Důležitá jsou zavedená vnitřní pravidla na třídě, na jejichž tvorbě se podílejí děti společně s učitelkami a jsou dětem srozumitelná.
Nenásilnou formou jsou děti seznamovány s nebezpečím drog, alkoholu, kouření, závislosti na počítačích a televizi, vandalismu a jiných forem násilí. V každé šatně jsou nástěnky, které poskytují informace o probíraných tématech i aktuální informace pro rodiče, výstavy dětských prací, které se vztahují k probíraným tématům. Práce s dětmi vychází z dobrých vztahů mezi učitelkou a dětmi, mezi dětmi samostatnými a mezi učitelkou a rodiči. Na těchto základech individuálně uspokojujeme různé potřeby a možnosti jednotlivých dětí. Maximálně je přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivní, sociálním a citovým potřebám dětí, které vycházejí ze zákonitosti jejich vývoje a konkrétním situacím, možnostem jednotlivců a zájmům celé skupiny.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

Obecné zásady a cíle vzdělávání dětí se SVP

Rovný přístup ke vzdělání bez jakékoli diskriminace, zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemná úcta, respekt, solidarita a důstojnost a všeobecný rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a duchovní hodnoty

Zahrnuje intervence na podporu oslabených dovedností dítěte, podporuje rozvoj praktických činností; podporuje děti nadané a mimořádně nadané.

Obecně platí, že integrace dětí se SVP znamená přiblížení se normálnímu prostředí a oslabení určité izolace i případné jeho vylučování ze společnosti ostatních vrstevníků (socializaci dítěte).

Pro potřebu dětí se SVP bude pamatováno při tvorbě TVP (doplněného o dílčí stimulační programy, či tvorbu individuálního programu pro dítě), který bude v souladu se ŠVP a bude vycházet z RVP PV.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytnutí podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření I. stupně (PO I.) realizuje mateřská škola bez souhlasu zákonného zástupce a písemně zpracovává jednoduchý a strukturovaný plán pedagogické podpory (dále PLPP). Zpracovává se před zahájením poskytování podpůrných opatření. Učitelka v PLPP zahrnuje mj. popis obtíží, speciální vzdělávací potřeby dítěte a podpůrná opatření prvního stupně.

PLPP bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících.

Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP, který nastavuje pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytuje jí zpětnou vazbu a přihlíží k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte.

Učitelka organizuje výuku tak, aby zohlednila postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám, střídá činnosti (formy i druhy) nebo naopak fixuje postupy k vytváření pevné struktury, potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.

Opatření v oblasti podpory: úprava výuky, relaxační chvilky, další pracovní místo pro dítě, jiné uspořádání stolečků, úprava zasedacího pořádku, snížení počtu dětí ve třídě, vzdělávání doma, mimoškolní pobyty, volný čas ve školním prostředí

Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jeho základě sestaví individuální vzdělávací plán, který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení školského poradenského zařízení).

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Podpůrná opatření II. – V. stupně

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, škola požádá zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit PO vyšších stupňů;

Postup před poskytováním PO II. – V. stupně

spolupráce mateřské školy se zákonným zástupcem dítěte s ŠPZ, PPP, SPC

ŠPZ vydá zprávu a doporučení pro MŠ, sdělí doporučení k vytvoření IVP (individuálního vzdělávacího plánu)

Mateřská škola získá předchozí písemný souhlas zákonného zástupce dítěte.

Informovaný souhlas obsahuje: výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření, informace o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrných opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření, informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a podpis zákonného zástupce, že informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl.

Zpracování IVP (v případě jeho doporučení)

IVP zpracovává pověřená učitelka na základě školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem

IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka

IVP obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

IVP se zpracovává do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka a je dle potřeb upravován a doplňován v průběhu celého školního roku

IVP je zpracováván ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Realizace IVP je průběžně hodnocena a alespoň jednou za půl roku vyhodnocena.

Postup při skončení poskytování podpůrných opatření II. – V. stupně

Shledá-li škola, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ.

Pokud následně z doporučení ŠPZ vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné, škola přestane podpůrné opatření II. – V. stupně poskytovat, a to po projednání se zákonným zástupcem dítěte.

Ukončení poskytovaného podpůrného opatření tak není podmíněno udělením předchozího písemného informovaného souhlasu, ale projednáním se zákonným zástupcem dítěte.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje učitelka mateřské školy ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Učitelka zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje s rodiči mimořádně nadaného žáka.

IVP je sestaven okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.

IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok, může být doplňován.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

předčasný nástup dítěte ke školní docházce;

obohacování vzdělávacího obsahu

zadávání specifických úkolů, projektů

příprava a účast na soutěžích

nabídka zájmových aktivit

Shrnutí

Základní momenty postupu před a při poskytování podporných opatření II. – V. stupně, stejně tak i jejich ukončení jejich poskytování, jsou uvedeny ve školském zákoně a ve vyhlášce§ 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a nelze se od nich odklonit.

Metody a formy práce s dítětem se SVP

Metody a formy práce s dítětem se SVP jsou voleny individuálně s ohledem na jeho potřeby, možnosti, schopnosti a specifika jeho znevýhodnění.

Způsob práce s dítětem společně plánují a průběžně vyhodnocují učitelky a asistenti pedagoga. Podpora dítěte je nastavována tak, aby vedla k jeho postupnému osamostatňování a současně umožňovala jeho aktivní zapojení do společných činností třídy.
Učitelky a asistenti pedagoga spolu průběžně komunikují o vzdělávání, pokrocích a aktuálních potřebách dítěte. Podle potřeby jsou informace sdíleny také v rámci pedagogických porad a individuálních konzultací.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávací obsah není třeba pro dvouleté děti měnit. Všechny očekávané výstupy i klíčové kompetence jsou nastaveny tak, aby vedli každé dítě k jejich postupnému dosahování v takové míře, která je pro dítě akceptovatelná. Při práci volíme přiměřené metody a formy vzdělávání. S ohledem na bezpečnost i možnosti konkrétních dětí, pracujeme s menšími skupinami nebo individuálně, vybíráme takové činnosti, které dítě zvládne, počítá se zapojením všech smyslů, nastavuje si přiměřené vzdělávací cíle. Nejdůležitější je prostor pro volnou hru. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách. K dětem jsme laskavé, důsledné. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Pro úspěšnost je nutné:

1. Stimulaci motorických dovedností
Pro dvouleté dítě je charakteristický rozvoj pohybových dovedností, který mu umožňuje postupné pronikání do širšího spektra činností. Motorický vývoj je úzce svázán s potřebou aktivity, kterou dítě uspokojuje především pohybem. Dvouleté dítě radostně běhá, skáče, zkouší, kam například může vylézt, vlézt atd. Prostředí mateřské školy musí být nejenom bezpečné, ale vytváříme podmínky, které by vedly k podpoře tělesného rozvoje, zdraví, osobní spokojenosti a pohody dítěte (tzn. ponechat volný prostor v herně pro spontánní pohybové aktivity, vymezený bezpečný prostor na zahradě atd.).

2. Podporu rozvoje poznávacích procesů

Dítě potřebuje poznat svět, ve kterém žije, a chce se v něm zorientovat. K tomu potřebuje nejenom čas a dostatečný prostor, ale i vhodné podnětné prostředí. Poznávání závisí na míře stimulace, podnětů by nemělo být málo, ale ani mnoho. Pokud má dítě kolem sebe veliké množství hraček, tak si nedokáže vybrat. Naše nabídka hraček se bude obměňovat. Budeme promýšlet, které podněty dítě potřebuje, tak aby ho nepřesytily a nenudily, ale zároveň aby pro něho byly srozumitelné, aby se jich dítě nebálo atd. Pro dvouleté dítě je poznávání okolí běžnou činností a rozvoj poznávacích procesů je pozorovatelný na tom, jak se dítě orientuje v prostoru, čase a jak chápe např. pojem množství. Dvouleté dítě je orientace v čase velmi obtížná. Dítě žije přítomností, a proto pozornost dítěte zaměřit na momentální prožívanou přítomnost – nabízením hračky, realizováním aktivity. V případě zařazení dvouletých dětí do mateřské školy by bylo potřebné, aby se doplnila i nabídka hraček.

3. Správný mluvní vzor, rozvoj komunikace

Řeč je základním prostředkem sociálního přizpůsobení. Dvouleté dítě komunikuje nejen s dospělými, ale i se svými vrstevníky. V tomto věkovém období většina dětí nesprávně vyslovuje, pro rozvoj řeči postačuje v tuto dobu správný mluvní vzor učitelky, neboť řeč se zatím utváří. Velký rozvoj je v oblasti sémantické složky řeči, kdy se rozvíjí slovník dítěte, a to jak pasivní slovník (dítě slovům rozumí, ale nepoužívá je), tak i slovník aktivní (slova, která dítě aktivně používá ve svém sdělení), dítě již ví, co chce sdělit. Dvouleté děti různě se slovy experimentují, s radostí opakují některá slovní spojení. V tomto období rády opakují krátké říkanky, které jsou spojeny s rytmizací či pohybem, předkládáme dětská leporela a knihy pro nejmenší.

4. Učení nápodobou, prostor pro volnou hru i pro experimentaci

Hra dítěti přináší radost, ve hře se dítě realizuje, promítá do ní vlastní přání a prostřednictvím hry zpracovává své zkušenosti, realitu. Dítě svět zkoumá nejenom prostřednictvím smyslů, pohybových aktivit, objevuje a zkoumá různé materiály, předměty, prozkoumává prostor, ale také poznává sebe samo a zkoumá ostatní lidi. Dítě si chvílemi při herních činnostech vystačí samo, ale potřebuje ke své hře dospělého. Přítomnost učitelky usnadňuje hru s vrstevníky, za její asistence jsou děti v častějším kontaktu, ale mohou si „hrát společně“, přestože v tomto období se ještě stále vyskytují spíše hry vedle sebe, tzv. paralelní. Při výběru vhodných hraček a materiálů pro dvouleté děti jsou dostačující hračky pro tříleté děti. Dvouleté dítě s oblibou rádo napodobuje něco či někoho. V činnostech dvouletých dětí by měla převažovat volná hra a dostatečný prostor pro pohybové aktivity, taktéž prostor pro objevování, zkoumání,

experimentování. Dítě k mnohým poznatkům dojde samo, pokud mu dáme čas a prostor. V tomto období děti nepoučujeme. Dvouleté dítě se učí experiment, objevovat. Pozornost dvouletého dítěte je velmi krátkodobá, snažíme se o rozmanitou nabídku.

5. Osamostatňování, vědomí vlastní osobnosti

U dítěte rozvíjíme ovládání vyměšování. Pokud se dítě tuto dovednost učí v době, kdy je již přiměřené zralé, tak mu přináší uspokojení. Osamostatňování se však projevuje i v dalších oblastech sebeobsluhy: dítě se dokáže samo najíst a napít, ale potřebuje dostatek času, v případě drobného nezdaru potřebuje podporu, povzbuzení a teprve následně drobnou dopomoc. Taktéž je to s oblékáním a se svlékáním. Dvouleté dítě se dokáže svléknout a s mírnou dopomocí i obléknout, pokud je k tomu vedeno a je mu ponechán dostatečný prostor pro realizaci.

Emoce dvouletého dítěte se vyznačují vysokou vznětlivostí a silou při krátkém trvání. U dvouletých dětí lze očekávat konflikty mezi sebou, neboť dítě se snaží například získat určitou hračku, kterou má druhé dítě, nebo se chce domoci určitého prostoru, kde chce být samo.

Pro dvouleté dítě rodinu začínají nahrazovat děti, ale stále vyžaduje přítomnost dospělého, tedy učitelky, aby mu pomohla si s nimi hrát. Mladší dítě si nejprve vedle vrstevníků hraje, neboť pro něho představují „zrcadlový obraz". Dítě tak zkouší, jak „takové zrcadlo reaguje, když mu vezme hračku, s kterou si hraje a začíná chápat rozdíl mezi „vlastním a cizím“ a odmítá půjčovat svoje věci. Začínáme s nastavením normy chování a samo dokáže říci, co má dělat a co dělat nemá.

<u>Hlavní zásady při působení na dítě do tří let:</u>

Úzce spolupracovat s rodinou a vytvořit podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i v instituci. Individuálně podporovat aktivitu dětí, zvídavost, snahu po objevování, ale nepřetěžovat je, nepoškodit je fyzicky a psychicky. Vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji jeho osobnosti.

<u>Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka</u>

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Mateřské školy již nyní poskytují dětem s nedostatečnou znalostí češtiny jazykovou podporu v rámci běžné činnosti, při které dochází díky kontaktu dětí mezi sebou a kontaktu s učiteli přirozeně ke vzdělávání v

češtině. Podpůrným metodickým materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, které lze využívat ať již v rámci jazykové přípravy v povinném předškolním vzdělávání, tak i při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Hlavní cílovou skupinou pro poskytování jazykové přípravy jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání bez ohledu na délku jejich pobytu v ČR. Organizace jazykové přípravy se liší s ohledem na zastoupení cizinců v povinném předškolním vzdělávání. Pokud má mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 1 až 3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností. Při práci s celou třídou je třeba uzpůsobit didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Zde již není možné se jim v rámci vzdělávání ve třídě dostatečně individuálně věnovat. Vzdělávání v českém jazyce bude zajištěno kmenovým učitelem mateřské školy.

4. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do 6 integrovaných bloků, které se vztahují k určitému okruhu poznatků.

Každodenní činnosti jsou sestaveny z jednotlivých oblastí jako celek výchovné činnosti, čím úplnější a dokonalejší je propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím je vzdělávání hodnotnější a účinnější. V rámci různých oblastí se tak přirozeně mohou cíle, i když zpravidla v jiných souvislostech, opakovat. Obsah činností je rozpracován do konkrétnější podoby v TVP. Pomocí konkretizovaných očekávaných výstupů vytvářejí pedagogové cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných cílů smysluplná a účelná. ŠVP obsahuje pouze návrhy a náměty, které jsou dále zpracovávány, pružně přizpůsobovány aktuálním podmínkám, aby bylo dosaženo integrovaného vzdělávání dětí.

Všechny činnosti jsou provázány průběžnými cíli. Vzdělávací nabídka obsahuje praktické činnosti, které probíhají různými způsoby. Hlavní vzdělávací nabídka je doplněna dílčími

programy (ekologický, jazykově preventivní, uplatňování zdravého životního stylu, prevence negativních jevů, adaptační), neuskutečňují se však odděleně, ŠVP pouze doplňují. Do celoročního projektu přirozeně vstupují také tradice, svátky a události ze života dětí.
Naše škola je díky své poloze zaměřená na environmentální výchovu. Jsme dlouhodobě zapojeny do celostátního programu „Mrkvička“, který realizuje organizace Pavučina. Při environmentální výchově děti pozorují přírodu, provádějí experimenty, hledají v encyklopediích, zapojují se do péče o rostliny na zahrádce a ve skleníku mateřské školy, v zimních měsících se podílejí na péči o ptáky a zvěř v lese (sběr kaštanů, návštěva krmelce), využívají odpadový materiál v praktických i výtvarných činnostech, pracují s přírodninami – estetizují prostředí mateřské školy, pořádáme akci Dne Země. Děti třídí odpadový materiál, papír, plast. Sběrem hliníku jsou zapojeny do soutěže „Stříbrná zeměkoule“.
Dále jsme zapojeny do projektu „Celé Česko čte dětem“, hledáme cesty, jak zapojit rodiče a přilákat je ke čtení knih dětem. Dále jsme zapojeni v projektu „Se Sokolem do života“ – kde rozvíjíme pohybovou všestrannost dětí a vedeme děti ke zdravému životnímu stylu pomocí pohybu. Jsme zapojeni do projektu „Rodiče vítání“ a do Projektu Skutečně zdravá škola. Dále úzce spolupracujeme se základní školou.

Integrované bloky

1) Já a mé okolí
2) Podzimní putování
3) Zvyky a tradice
4) Paní zima čaruje
5) Jarní putování
6) Objevujeme svět

1. Já a mé okolí

Záměr:

Seznámit děti s prostředím a s prostory mateřské školy (s nově příchozími kamarády, učitelkami a ostatními zaměstnanci, hernou, umývárnou, tělocvičnou, jídelnou a školní zahradou). Zaměříme se na adaptaci nových dětí umožníme dětem i postupnou adaptaci. Podporujeme děti v uvědomění si vlastního Já, v navazování a prohlubování přátelských kontaktů, prosociálního chování. Společně vytvoříme třídní pravidla a seznámíme se

s pravidly bezpečného chování v mateřské škole i pobytu venku mimo školu, na školní zahradě, při vycházkách, i při mimoškolních aktivitách.
Během dne vysvětlujeme důležitost pořádku, sebeobsluhy a hygieny. Nabízíme aktivity, které podporují a ochraňují zdraví a předcházejí nemocem.
Vedeme děti k uvědomění si vlastní identity, místa, kde žiji, kam a ke komu patřím, kdo jsou moji nejbližší, moje rodina, rodiče, kde pracují a jak já mohu pomoci. Společně získáváme poznatky o místě, kde žijeme, kde je náš domov, vytváříme kladný vztah k prostředí a k místu, ve kterém žijeme, vytváříme pocit sounáležitosti. Nabízíme dětem takové aktivity, aby pochopily rozdíly mezi vesnicí – městem, jejich klady a protiklady.
Přirozenou motivací usilujeme o to, aby děti věděly, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, ale i přesto, jsme každý jiný.

Návrhy tematických celků:

To jsem já, Kdo jsem a kde žiji, Hola, hola, škola volá, Moji kamarádi, Vítáme Tě ve školce, Tvoříme třídní pravidla, Etiketa slušného chování, Moje rodina, Lidské tělo, Zdraví, Město ve kterém žiji, Kamarádi z jiné země.

Dosažitelné klíčové kompetence:

kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní kompetence

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• uvědomění si vlastního těla • rozvoj fyzické a psychické zdatnosti • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu • rozvoj a užívání všech smyslů • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	• zachovávat správné držení těla • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu • zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů • pojmenovat části těla

		• rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Dítě a jeho psychika	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních • rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu • rozvoj tvořivosti • posilování přirozených poznávacích citů • vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení • rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání • získávání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	• pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • domluvit se slovy i gesty, improvizovat • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) • učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) • učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se,

		tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) • zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) • rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
Dítě a ten druhý	• seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností	• navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla • respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod • odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
Dítě a společnost	• poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství • rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	• začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti • adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

		• uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
Dítě a svět	• seznamování se s místem a prostředím, kde žije a vytváření pozitivního vztahu k němu • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	• orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti • vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • všímat si změn a dění v nejbližším okolí (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným • způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírody v okolí, živé tvory apod.)

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

2. Podzimní putování

Záměr:

Charakterizovat znaky podzimu. Pozorovat živou a neživou přírodu, na základě vlastních zkušeností umět charakterizovat změny v přírodě v souvislosti s ročním obdobím.
Poznávat některé druhy zeleniny, ovoce, jejich rozdělení, zapojení všech smyslů (hmat, čich, chuť). Význam pro zdraví člověka, zpracování a jejich využití. Sklizeň zeleniny ze školního záhonku a sklizeň ovoce ze školní zahrady. Příprava na podzim.
Seznámit děti se změnami v přírodě v souvislosti se změnou počasí (střídání ročních období), vítr, mlha, déšť.
Sběr přírodnin a jejich využití pro práci s dětmi, listnaté stromy, jehličnaté stromy, houby. Mít povědomí co patří a nepatří do lesa. Vytvářet a podporovat základy ekologického myšlení u dětí, sběr kaštanů a žaludů pro zvěř.
Poznávat barvy podzimu, zařadit hry s barvami , pozorovat podzim kolem nás.
Seznámit děti s lesními zvířaty a jejich potřebami.
Rozpoznat oblečení pro různé roční období, jeho použití a starost o něj.

Blok je více environmentálně zaměřený, klade důraz na bezprostřední kontakt s přírodou. Rozvíjíme pohybové dovednosti, které více přesouváme do přírodního prostředí (do lesa a na zahradu).

Návrhy tematických celků:

Podzime vítej, Podzimní hrátky, S Podzimníčkem na ovoci, Ovoce a zelenina,
S Podzimníčkem na zahrádce, Rozpustilý mrak, Vyletěl si pyšný drak, Počasí je na draka,
Uspávání lesa, Houby v lese, Zvířátka jdou spát

Klíčové kompetence:

kompetence k učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
  nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Vzdělávací oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• uvědomění si vlastního těla • rozvoj fyzické a psychické zdatnosti • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu • rozvoj a užívání všech smyslů	• zachovávat správné držení těla • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu • zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů • pojmenovat části těla • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Dítě a jeho psychika	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních • rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu • rozvoj tvořivosti • posilování přirozených poznávacích citů	• pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • domluvit se slovy i gesty, improvizovat • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

	• vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení • rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání • získávání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	• učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) • učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) • projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) • zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
Dítě a ten druhý	• seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	• navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a

		chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla • respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod
Dítě a společnost	• poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství • rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	• začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti • adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody • uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
Dítě a svět	• seznamování se s místem a prostředím, kde žije a vytváření pozitivního vztahu k němu • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	• orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

		• vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • všímat si změn a dění v nejbližším okolí (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

3. Zvyky a tradice

Záměr:

Seznámit děti se svátky a tradicemi u nás ale i ve světě. (Halloween, Vánoce, Tři Králové, Masopust, Velikonoce, Čarodějnice…). Seznámit děti s legendami, které se daného svátku týkají.
Poznat potraviny dle chuti, vzhledu, vůně a použití. Osvojit si návyky zdravotního životního stylu. Zařadit aktivity které vycházejí z dané tradice (návštěva čerta, Mikuláše a anděla v MŠ, výzdoba třídy, pečení cukroví, příprava dárečků pro rodiče, nácvik vánočního pásma, zdobení vánočního stromečku, vánoční nadílka, návštěva zvířátek u krmelce, návštěva kostela, masopustní veselí a další ….) Zaměřit se na rozvoj a podporu sounáležitosti s rodinou – dodržování zvyklostí, sdílení zážitků z domova. Seznamovat děti s vhodnými pohádkami, příběhy, koledami a písněmi. Připravit pro rodiče vánoční nebo čertovské odpoledne. Připravit pro děti masopustní karneval, velikonoční tradice, čarodějnický rej a další.

Návrhy tematických celků:

Halloween, Svatý Martin na bílém koni, Čertoviny, Čertí hrátky, Bum, bum ratata čerti buší na vrata, Těšíme se na Vánoce, Tři Králové, Masopust, Velikonoce, Čarodějnice,

Dosažitelné klíčové kompetence:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

komunikativní kompetence

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Vzdělávací oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• uvědomění si vlastního těla • rozvoj fyzické a psychické zdatnosti • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu • rozvoj a užívání všech smyslů	• zachovávat správné držení těla • koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou • vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu • zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) • zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů • pojmenovat části těla • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Dítě a jeho psychika	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních • rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu • rozvoj tvořivosti • posilování přirozených poznávacích citů • vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení • rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie	• pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • domluvit se slovy i gesty, improvizovat • porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) • učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) • učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

	• rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání • získávání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	• projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady • postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí • odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti • prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) • zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
Dítě a ten druhý	• seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	• navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho • přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla • respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod

Dítě a společnost	• poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství • rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	• začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti • adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody • uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
Dítě a svět	• seznamování se s místem a prostředím, kde žije a vytváření pozitivního vztahu k němu • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	• orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) • zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti • vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých

		zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) • všímat si změn a dění v nejbližším okolí (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

4. Paní zima čaruje

Záměr:

Charakterizovat zimu, jako roční období, seznámit děti s charakteristickými znaky zimy, přírodními jevy, c, zapojit experimenty se sněhem a mrazem, kreslení do sněhu, hry se sněhem. Určit co do zimy nepatří. Mít povědomí o tom, jak se oblékáme v zimním období, co zdraví prospívá a co mu škodí. Seznámit děti se střídáním dne a noci a časovou posloupností. Zaměříme se na poznávání života zvířat - ptactva a názorně si ukážeme, jak zvířatům můžeme v zimním období pomáhat. Seznámíme děti se zimními sporty, klouzání, bobování, hry na sněhu a hry se sněhem. Můžeme pro děti připravit zimní olympiádu.

Návrhy tematických celků:

Koho mráz a zima láká, Zima je tu!, Ptáčci v zimě, Zvířátka z lesa, Zimní sporty, Zimní olympiáda. Zdraví a nemoci.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;
- poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešen která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

činnostní a občanské kompetence

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost a pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé účinky

Vzdělávací Oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě • rozvoj a užívání všech smyslů	• zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) • ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s

		předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) • znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí • mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
Dítě a jeho psychika	• rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) • posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	• správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • sledovat a vyprávět příběh, pohádku • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • sledovat očima zleva doprava • poznat některá písmena a číslice, popř. slova • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

	• rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	• vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení • chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat • chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase • učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit • uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je • rozhodovat o svých činnostech • vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení • uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
Dítě a ten druhý	• posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v	• porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

	mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj kooperativních dovedností	• uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je • chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou • spolupracovat s ostatními • vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
Dítě a společnost	• vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • rozvoj společenského i estetického vkusu	• chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s

		úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí • vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) • zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) • vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
Dítě a svět	• rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	• osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • mít povědomí o významu životního prostředí

		(přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

5. Jarní putování

Záměr:

Charakterizovat jaro jako roční období, seznámit děti s charakteristickými znaky jara, přírodními jevy, změny počasí v souvislosti s ročním obdobím, příroda se probouzí, loučení se zimou, odemykání zahrady, vítání jara. Zaměříme se na poznávání a pojmenování prvních jarních rostlin, jarní keře a stromy, přímé pozorování venku, pokusy s klíčením rostlin, experimenty s hlínou, výtvarné, hudební a pohybové činnosti zaměřené na jarní tématiku. Využijeme encyklopedie a dostupný obrazový materiál. Společně budeme rozvíjet estetické cítění při výzdobě třídy v jarním období. Více se zaměříme na venkovní poznávací hry a činnosti.

Celý blok je environmentálně zaměřený na bezprostřední kontakt s přírodou. Zahájíme práci ve skleníku a na zahrádce. Budeme získávat a prohlubovat znalosti o zvířatech domácích i hospodářských a jejich mláďatech, o jejich užitku, o tom „kde bydlí“, „jak povídají“. Budeme u dětí pěstovat lásku a kladný vztah ke zvířatům, učit se, jak je chránit a pečovat o ně. Budeme také hledat podobnosti v chování dospělých lidí i zvířat ke svým dětem a mláďatům (ochrana, krmení, pomoc). Do činností zařadíme pohybové a smyslové hry na ven i do třídy.

Návrhy tematických celků:

Jaro, Jarní květiny, Příroda se probouzí, Domácí zvířata, Ekologie, Jarní kvítí, Jarní hrátky se zvířátky

Klíčové kompetence

kompetence k učení

- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady);

- využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

komunikativní kompetence

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

činnostní a občanské kompetence

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Vzdělávací Oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• rozvoj a užívání všech smyslů • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	• zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s

		tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) • mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách)
Dítě a jeho psychika	• osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) • vytváření základů pro práci s informacemi • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) • posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	• sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech • utvořit jednoduchý rým • poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma • pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat • popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) • chápat slovní vtip a humor • zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) • vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení • vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) • záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ • nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

		• být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem • těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
Dítě a ten druhý	• vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností	• přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství • uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je • uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou • spolupracovat s ostatními
Dítě a společnost	• vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	• vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) • utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) • chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
Dítě a svět	• seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	• mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí • rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně • pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí,

	• osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6. Objevujeme svět

Záměr:

Tento blok je zaměřený na objevování světa kolem nás. V tomto bloku se můžeme zaměřit na nejrůznější témata, která mohou být postupně přidávána: Budeme poznávat hmyz v přírodě a jeho úlohy, poznávání hmyzu prostřednictvím lupy a obrazového materiálu. Seznámíme děti s užitečností včel a ostatního hmyzu. Budeme poznávat rostliny doma a v přírodě, mít v podvědomí, co potřebuje rostlina k životu. Seznámíme děti s vodními živočichy, s životem u rybníka, u moře, v oceánu, na planetě. Rozvíjet povědomí o významu ochrany přírody, rozvíjet ekologické myšlení u dětí, zapojit děti do ekologických programů – „Den Země, Jak chráníme čistotu vody, koloběh vody v přírodě, zapojení do projektu Stříbrná Zeměkoule, třídíme odpad, činnosti s odpadovým materiálem. Žijeme na Zemi, vesmír kolem nás, časové vztahy pomocí Slunce a Měsíce.

Prohlubování citového vztahu ke své rodině, k obci, kde žijeme, k naší republice, symboly naší republiky, výlety do okolí mateřské školy. Seznamovat děti s různými národnostmi a národnostními menšinami. Zaměříme se na poznávání letních aktivit – kde budu trávit prázdniny, cestování, výlety, poznávání zemí z celého světa apod. Seznámení se znaky létá vliv počasí na proměny v přírodě, bouřka, blesk.

Poznávání světa dinosaurů, svět před mnoha lety, časové představy.

Každý má svou práci, rozvíjet povědomí o lidských činnostech a povoláních, význam lidské práce pro člověka.

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Poznávání exotických zvířat, rozdíl mezi exotickými a domácími a volně žijícími zvířaty, práce s encyklopedií, návštěva ZOO, návštěva vzdělávacího programu v ZOO.

Návrhy tematických celků:

Povolání, Exotická zvířata, Den země, Třídění Odpadu, Vesmír, Ekologie, Poznáváme naši zem, Česká republika a její sousedi, Koloběh vody, Život u rybníka, Dinosauři, Život na louce

Klíčové kompetence

kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

činnostní a občanské kompetence

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací Oblast	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
Dítě a jeho tělo	• rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí • rozvoj a užívání všech smyslů • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	• zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku • vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů • znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem • rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých • mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
Dítě a jeho psychika	• rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	• správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči • pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno • vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách • vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) • formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat • učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

	• posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • rozvoj schopnosti sebeovládání • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	• sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech • utvořit jednoduchý rým • poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma • poznat napsané své jméno • vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení • řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ • nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným • ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování • vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. • uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) • přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky • zorganizovat hru
Dítě a ten druhý	• seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	• odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná • chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou • bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. • chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby

		požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
Dítě a společnost	• rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	• vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) • dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově • uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
Dítě a svět	• poznávání jiných kultur • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	• uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) • mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Základní škola Dukelských bojovníků a mateřská škola, Dubenec

Nabídka činností (rámcové cíle):

1) Rozvíjet dítě a jeho schopnosti k učení

- základní gymnastika
- lokomoční a jiné pohybové činnosti
- turistika
- sezónní činnosti
- míčové hry
- manipulační činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení…)
- smyslové hry a činnosti zaměřené na rozvoj cvičení a vnímání, zrakové paměti a pozornosti
- psychomotorické hry
- kooperativní činnosti
- hudebně pohybové hry a činnosti
- poznávací činnosti zaměřené na osvojování nových pojmů a poznatků
- metody a postupy logopedické prevence
- sledování vhodných pořadů v TV, kině, divadle
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel nebo písmen
- přímá pozorování přírodních, technických, přírodních objektů a jevů
- činnosti zaměřené k vytváření a chápání pojmů, k osvojování nových poznatků, vysvětlování, ojasňování, práce s knihou nebo obrazovým materiálem či médii, prohlížení vhodně zvolených knih
- estetické a tvořivé aktivity
- konstruktivní činnosti
- poznávací činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o zdraví, fungování lidského těla a osobní bezpečnosti
- motivovaná manipulace s předměty okolo nás a zkoumání jejich vlastností
- konkrétní manipulace s materiálem a předměty
- přirozené poznávání rozmanitostí světa, přírody, kultury a techniky, činnosti vedoucí k pochopení světa (vycházky, výlety, exkurze…)
- řešení přirozených nebo modelových situací
- pozorování stavu přírodního prostředí a jeho vliv na kvalitu života v něm

- pozorování ekosystému
- smysluplné pracovní činnosti
- poznávání jiných kultur
- vokální a poslechové činnosti
- slovní hádanky
- kognitivní, výtvarné, kreativní, konstruktivní, hudební, taneční nebo dramatické aktivity
- sledování vhodných pohádek a příběhů obohacujících vnitřní život dítěte
- přiměřené činnosti a úkoly, které umožňují dítěti dosáhnout úspěchu
- návštěvy dětských kulturních akcí
- sociální a interaktivní hry
- práce s literárními texty, encyklopediemi, obrazovým materiálem
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- péče o školní prostředí, školní zahradu a své blízké okolí
- hry prožitkové, pohybové a další hravé aktivity, které podporují představivost a fantazii dítěte
- hry a činnosti podporující pohodu a osobní spokojenost dítěte
- činnosti motivující k aktivnímu poznávání
- vytváření prostoru pro poznávání nového a objevování neznámého

2) Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- psychomotorické hry
- kooperativní učení
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- hry se slovy, slovní hádanky
- společné diskuse a rozhovory, individuální a společná konverzace
- vyprávění zážitků a příběhů
- vyprávění podle skutečnosti, obrazového materiálu nebo dle vlastní fantazie
- sdělování slyšeného druhým
- komentování zážitků a prožitých aktivit, vyřizování vzkazů
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených nebo vyprávěných pohádek a příběhů
- sledování vhodných pořadů v TV, kině nebo divadle

- vyprávění toho, co dítě shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace příběhu, pohádky nebo vyprávění
- smyslové hry a činnosti zaměřené na rozvoj cvičení a vnímání, zrakové paměti a pozornosti
- hry a činnosti zaměřené k řešení problémů
- dostatek podnětů k verbální i neverbální komunikaci
- společenské hry a společné aktivity
- společná setkávání, naslouchání druhým
- jednoduché pracovní činnosti
- námětové hry a činnosti
- příležitosti poznávat hodnotu věcí kolem nás a lidské práce
- společenské hry a skupinové činnosti, kdy se děti podílejí na samotném průběhu činnosti i jejím výsledku (hry konstruktivní, pracovní…)
- přirozené poznávání rozmanitostí světa, přírody, kultury a techniky
- záměrná pozorování a sledování skutečných jevů v našem okolí
- řešení přirozených i modelových situací
- motivované hravé aktivity – ekohry
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vliv na kvalitu života v něm
- pozorování ekosystému
- seznamování se s kulturou a prostředím, kde dítě žije
- poznávání jiných kultur
- sledování vhodných pohádek a příběhů obohacujících vnitřní život dítěte
- hry na téma rodiny a přátelství
- sociální a interaktivní hry
- péče o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- hry a hravé aktivity podporující u dítěte soucítění a solidaritu se slabými a ohroženými jedinci
- tvořivým a hravým způsobem děti seznamovat s jejich právy
- spoluvytváření pravidel soužití ve třídě, dodržování těchto pravidel

3) Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- kooperativní činnosti
- sdělování slyšenému druhým
- komentování zážitků a prožitých aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný projev na určité téma
- smyslové hry a činnosti zaměřené na rozvoj cvičení a vnímání, zrakové paměti a pozornosti
- hry a činnosti zaměřené k řešení problémů
- činnosti nejrůznějšího zaměření, vyžadující nebo umožňující samostatné vystupování, vlastní rozhodování, obhajobu vlastních názorů nebo podporující snahu o sebehodnocení
- společenské hry a společné aktivity
- společná setkávání, aktivní naslouchání druhým
- konstruktivní činnosti
- jednoduché pracovní činnosti
- konkrétní manipulace s materiálem
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující představivost a fantazii
- řešení přirozených nebo modelových situací
- smysluplné pracovní činnosti
- kognitivní, výtvarné, kreativní, konstruktivní, hudební, taneční nebo dramatické aktivity
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu
- sledování vhodných pohádek a příběhů obohacujících vnitřní život dítěte
- sociální a interaktivní hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- péče o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- hry a činnosti podporující růst zdravého a získání důvěry sama v sebe
- přirozeným vzorem vést děti k odpovědnosti za své činy sebevědomí

5. Evaluace

Evaluace je proces systematického shromažďování informací a analýzy informací podle předem stanovených kritérií za účelem dalších rozhodnutí. Slouží jako nástroj řízení a tím i zkvalitňování veškeré práce školy. Jejím cílem je ověřit a zlepšit kvalitu práce a dosáhnout potřebné změny. Ověření znamená zjištění aktuální situace, a zlepšení kvality znamená nalézt opatření, která budou efektivní a účinná. Autoevaluační procesy probíhají na úrovni školy i třídy.

Oblasti evaluace:

Evaluace časově neomezených plánů (= podtémat integrovaných bloků)	
Cíl	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci integrovaného bloku, projektu
Časový rozvrh	Vždy po ukončení časově neomezeného plánu
Nástroje	- záznam do třídní knihy - konzultace učitelek - dle potřeby záznam do přehledu rozvoji dítěte, konzultace s rodiči
Kdo	Učitelky

Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku	
Cíl	Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření
Časový rozvrh	Po ukončení realizace daného integrovaného bloku
Nástroje	- hodnotící listy - konzultace učitelek - pedagogické rady
Kdo	Učitelky

Evaluace dílčích projektů	
Cíl	Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých integrovaných bloků
Časový rozvrh	1 x za dva měsíce – průběh realizace 1x ročně naplnění záměrů
Nástroje	- záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady - konzultace učitelka – rodič
Kdo	Učitelky

Evaluace vzdělávání dětí s odkladem školní docházky	
Cíl	Zhodnotit individuální pokroky dětí
Časový rozvrh	Dle potřeb a stanovených pravidel
Nástroje	- záznam - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - vedení portfolia Plán osobnostního rozvoje u dětí s odkladem školní docházky - IVP -PLPP
Kdo	Učitelky

Záznamy o rozvoji dítěte	
Cíl	Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte s portfoliem
Časový rozvrh	3x ročně, případně dle potřeby
Nástroje	- záznamy do archů dle stanovených kritérií (grafické i písemné) - dle potřeby stanovení případných opatření - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - pedagogické rady
Kdo	Učitelky

Soulad - TVP – ŠVP – RVP	
Cíl	Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, doplňkový program školy, spoluúčast rodičů
Časový rozvrh	1 x ročně
Nástroje	- přehledy o rozvoji dětí - výstavy, vystoupení dětí - záznamy - monitoring - hospitační záznamy - autoevaluace pedagogických pracovnic - konzultace - dotazníky - pedagogické porady - zpráva hodnocení školy
Kdo	Učitelky

Průběh vzdělávání

Evaluace průběhu vzdělávání bude zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměru ŠVP.

Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces	
Cíl	Zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práci se záměry v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh	Průběžně, dotazníky – 1 x ročně
Nástroje	- monitoring - hospitace - konzultace pedagogů - dotazníky + výstup - pedagogické rady
Kdo	Učitelky

Osobní rozvoj pedagogů	
Cíl	Uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růst
Časový rozvrh	Průběžně, 1x ročně dotazníky
Nástroje	- konzultace - pedagogické rady - hospitace - monitoring - profesní portfolia učitelek - vzájemné hospitace
Kdo	Učitelky

Podmínky vzdělávání

Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP PV.

Evaluace personálních podmínek	
Cíl	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP - kvalifikovanost pedagogického týmu - DVPP ve vztahu k ročnímu plánu a naplnění stanovených cílů - normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí - normativní počty provozních zaměstnanců
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje	- profesní portfolia učitelek - průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků - kontrolní činnost - hospitace - pedagogické a provozní rady
Kdo	Ředitelka, všichni zaměstnanci

Evaluace materiálních podmínek	
Cíl	Zhodnotit podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP

	- budova, technický stav - vybavení tříd – nábytek - pomůcky, hračky - zahrada + zahradní náčiní
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje	- dotazníky - záznamy z pedagogických a provozních rad - záznamy z kontrolní činnosti -prověrky BOZP
Kdo	Všechny pracovnice

Evaluace organizačních podmínek školy	
Cíl	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP
Časový rozvrh	1x ročně
Nástroje	- monitoring - hospitace - kontrolní činnost - dotazníky - záznamy z pedagogických a provozních rad - konzultace
Kdo	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti